

Høringsinstanser i henhold til liste

Vår dato: 17.10.2024
Vår referanse: 24/75941 - 1
Deres dato:
Deres referanse:

Høring av forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr gjeldende f.o.m. 1.1.2025

1. Bakgrunn og frist for høringsinnspill

Landbruksdirektoratet sender med dette forslag til ny forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr¹ av storfe, sau, geit og gris, gjeldende fra 1. januar 2025, på høring.

Landbruksdirektoratet har utarbeidet forslag til nye satser for tilskudd til frakt av slaktedyr av storfe, sau, geit og gris fra produsent til hvert enkelt lite slakteri eller til nærmeste aktuelle store slakteri, samt til mobilt slakteri for frakt av slakteriet til produsent. Slakteriene må være godkjent av Mattilsynet. Dette er gjort med bakgrunn i forskrift om pristilskudd i landbrukssektoren² §§ 4 og 8, samt jordbruksavtale 2024–2025.

Endringer i jordbruksavtalen

Som følge av endringer som kom inn i teknisk jordbruksavtale i 2021, skal satsene som fastsettes i forskriften i utgangspunktet gjelde for tre år av gangen. Beregning av anleggsstrukturen hos slakterianleggene skal også gjelde for tre år av gangen. Hvis rammene som avtales i jordbruksoppgjøret i 2025 eller 2026, sammenholdt med prognosene for leveransekvanta og -mønster de enkelte årene tilsier en endring i satsene, kan Landbruksdirektoratet justere alle satsene med en lik prosent. Slik justering krever ikke høring selv om Landbruksdirektoratet vil måtte fastsette ny forskrift ettersom dette vil være en nødvendig følge av rammen og/eller prognosene. Høringen her gjelder derfor satsene og grunnlaget for satsene for alle tre årene i perioden 2025–2027.

Om parameterne til grunn for satsberegningen

I forkant av denne høringen ba Landbruksdirektoratet Nortura og KLF om innspill på parameterne. Vi har fått innspill om at opplastingskostnaden har økt tilsvarende lønnsøkningen, samt at noen av de andre kostnadene også inneholder personal-/lønnkostnader.

¹ FOR-2023-12-20-2207 Forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr

² FOR-2008-12-19-1490 Forskrift om pristilskudd i landbrukssektoren

Landbruksdirektoratet har vurdert disse innspillene. Ved beregningen av satsene som vi nå sender på høring, er losse-/vaskekostnad, kjørekostnad og stopp-/opplastingskostnad justert i tråd med prisstigningen for 2022 – 2024.

Frist for høringsinnspill

Høringsfristen er ifølge Utredningsinstruksen kap. 3-3 minimum seks uker. **Vi ber om at eventuelle høringsuttalelser blir sendt til Landbruksdirektoratet på postmottak@landbruksdirektoratet.no innen 28. november 2024.**

2. Endringer

Forskriften erstatter forskrift FOR-2023-12-20-2207 «Forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr».

Vi foreslår endringer i satsene i dagens forskrift §§ 3, 4 og 5. Dette som følge av endringer i fastsatte gjennomsnittssatser for perioden 2025–2027, prognoseendringer, samt endringer i leveransemønster og parametere.

Landbruksdirektoratet foreslår å fjerne tredje ledd i § 6 fra forskriften, som gjelder søknad om å gå over til kommunesatser dersom et lite slakteri går over til å bli et stort slakteri underveis i en treårsperiode. Denne regelen er nå inntatt i Jordbruksavtalen 2024-2025 punkt 6.7.1 fjerde avsnitt.

3. De enkelte bestemmelsene i forskriften

3.1 Formål - § 1

Formålet med frakttilskuddet er uendret, og vi foreslår å videreføre formålsbestemmelsen fra gjeldende forskrift.

3.2 Definisjoner - § 2

Vi foreslår videreføring av definisjonene fra gjeldende forskrift.

3.3 Beregning av tilskuddssatser til slakterier - §§ 3, 4 og 5

3.3.1 Overordnet om endringer i anleggsstruktur

I 2022 søkte to slakterier (Jens Eide AS og Røros Slakteri AS) om å få beregnet frakttilskuddet på grunnlag av kommunesatser etter forskriftens § 6 tredje ledd. Det har i forslaget blitt beregnet en nullsone rundt disse slakteriene som blir hensyntatt ved beregning av de nye satsene som skal gjelde i perioden 2025–2027. Det er et stort slakteri som er nedlagt (Nordfjord Kjøtt Slakt AS). Seks av de små slakteriene er ikke en del av årets beregning av satser fordi de ikke har hatt leveranser i referanseperioden. Det er fire nye små slakterier som har startet opp siden forrige satsberegning og beregning av anleggsstruktur i 2021 (Bull Gård DA, Dyster Slakteri AS, Gardsslakteriet AS og Opdal Nordre Gardsslakteri AS). Utover dette er det ingen endringer i anleggsstrukturen.

3.3.2 Satsberegning

Vi foreslår ingen endring i hvordan satsene blir beregnet sammenlignet med tidligere. Satsene beregnes ulikt for frakt til små eller store slakterianlegg. Små slakterianlegg har mindre enn eller akkurat 1500 tonn i årlig slaktekvantum. Store slakterianlegg har mer enn 1500 tonn i årlig slaktekvantum. Leieslakting som slakteriforetaket ikke avregner selv, kan telle med ved beregningen av årlig slaktekvantum. Høsten 2024 ble det hentet inn informasjon om hvor mye som ble leieslaktet hos de ulike slakteriene. Denne informasjonen har blitt hensyntatt ved vurderingen av om et slakteri er stort eller lite.

Satsene blir endret som følge av endring i prognosert hentemønster, oppdaterte ferge- og bomavgifter, endring i parametere som beskrevet i punkt 1 over, og økning i gjennomsnittssats for de ulike dyreslagene.

I jordbruksavtalen for det enkelte år fastsettes det en gjennomsnittssats per dyreslag. Gjennomsnittssatsene for perioden 2025–2027 framkommer av tabell 6.14 i Jordbruksavtale 2024–2025. Disse gjennomsnittssatsene multiplisert med prognosert volum for 2025 (per september 2024), gir totalt beløp lik 233,6 mill. kroner for 2025. Samlet utbetaling kan bli større eller mindre dersom fraktet kvantum i 2025 ikke blir som det er prognosert.

Det blir beregnet en «teknisk fraktkostnad» basert på definerte kostnadsparametere for å beregne satsene for frakttilskudd. Den tekniske fraktkostnaden skal i størst mulig grad representere kostnaden med å frakte et dyrelass fra kommunesenteret i den kommunen jordbruksforetaket holder til, og til nærmeste store slakteri. For de enkelte små slakteriene beregnes kostnaden med å frakte et dyrelass fra kommunesenteret i den kommunen jordbruksforetaket er lokalisert og til det lille slakteriet.

For å beregne teknisk fraktkostnad, må vi legge inn ulike parametere/forutsetninger i beregningen. Kostnader for frakt på mindre enn 50 km (nullsonen) rundt store slakterier blir ikke tatt med i beregningen av teknisk fraktkostnad. Vi har som nevnt fått innspill fra KLF og Nortura på parameterne i forkant av høringen, og for 2025 foreslår Landbruksdirektoratet følgende parametere:

- I vedlagte forslag til satser har vi tatt utgangspunkt i hentemønsteret i perioden juli 2023–juni 2024, og justert for prognosert endring i 2025. Prognoseendring fra 2024 til 2025 som er lagt til grunn for hvert dyreslag er: Storfe; -1,4 prosent, småfe; -2,3 prosent og gris; -0,3 prosent. Disse tallene er hentet fra «Markedsprognose kjøtt og egg pr. september 2024» fra Totalmarked kjøtt og egg.
- Lasstørrelse foreslås uendret og utgjør: Storfe; 14 dyr, småfe; 140 dyr og gris; 90 dyr.
- Fyllingsgrad foreslås holdt uendret per lass: 90 prosent for alle dyreslag i hele landet.
- Opplastingskostnad per stopp foreslås endret og utgjør: Storfe; 588 kroner, småfe; 539 kroner og gris; 441kroner.
- Losse- og vaskekostnad foreslås endret fra 830 kroner per lass uansett dyreslag til 904 kroner.
- Kjørekostnad (transportkostnad der både faste, variable og lønnskostnader inngår) foreslås endret fra 31,46 kroner per km til 34,25 kroner per km.
- Til grunn for beregning av avstand, benytter vi fortsatt korteste helårsvei fra kommunesenter til nærmeste slakteri som slakter det aktuelle dyreslaget.
- De små slakteriene får beregnet en gjennomsnittssats for alle leveranser, dvs. at det ikke er nullsone rundt de små slakteriene, slik det er for de store. For ikke å stimulere til veldig lang transport, er det fastsatt en maksimal kjøre- og opplastningskostnad per lass. Denne satsen er 15 000 kroner. Hvis kostnadene ved en transport overstiger makskostnaden, er det denne og ikke de faktiske kostnadene, som legges til grunn når man beregner satsene.
- Fergekostnad og bomavgifter: Landbruksdirektoratet har hentet inn oppdatert informasjon om strekningsdetaljer, veibommer og fergestrekninger fra Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO). Det kan være flere ferger per rute. Vi har

oppdatert billettprisene og bruker priser for bil over 12 meter. Det kan være flere bommer per rute. Vi har oppdatert prisene for stor bil.

Frakttilskudd til mobile slakterier beregnes som et gjennomsnitt av satsene for små slakterier.

Dersom det i den tekniske satsberegningen i vårt fagsystem blir beregnet en urimelig høy sats for en kommune fordi det ble levert få dyr til slakt derfra i referanseperioden, har direktoratet justert forslaget til sats etter skjønn. Satsene kan også bli justert etter skjønn for små slakterier. Antall dyr er da sett i sammenheng med lasstørrelsen for dyreslaget og hvordan satsene er i forhold til nærliggende kommuner eller lite slakteri.

Endrede forutsetninger kan påvirke de beregnede satsene for neste år. Dette kan f.eks. være endrede prognoser for 2025 fra Totalmarked for kjøtt. Landbruksdirektoratet ser imidlertid ikke for seg å endre satsene etter høringen som følge av endringer i prognosene, med mindre det blir store endringer.

3.4 Grunnlag for beregning av satser - § 6

Etter høringen av forskriften som ble gjennomført høsten 2021, tok Landbruksdirektoratet inn en ny regel i forskriftens § 6 som trådte i kraft 1. januar 2022. Den nye regelen ga små slakterier som økte slaktemengden slik at de ville overstige 1500 tonn i løpet av året, adgang til å søke Landbruksdirektoratet om å gå over til å få beregnet frakttilskuddet på grunnlag av kommunesatser midt i en satsperiode. Regelen i § 6 tredje ledd ble sendt på ny høring høsten 2022, og trådte i kraft med dagens ordlyd 1. januar 2023.

Landbruksdirektoratet foreslår å fjerne regelen om å kunne gå over til å få beregnet frakttilskudd på grunnlag av kommunesatser midt i en satsperiode fra § 6 tredje ledd. Begrunnelsen for dette er at regelen nå fremkommer av jordbruksavtalen punkt 6.7.1 «Frakttilskudd slaktedyr» fjerde avsnitt. Det vil altså ikke innebære noen materiell endring å fjerne regelen fra forskriften.

3.5 Ikrafttredelse - § 7

Landbruksdirektoratet tar sikte på å fastsette ny forskrift innen utgangen av desember. Forskriften skal tre i kraft fra og med 1. januar 2025. Fra samme dato oppheves FOR-2023-12-20-2207 «Forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr».

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Maiken Wickstrøm
seksjonssjef

Kristine Hovind Bøhnsdalen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Høringsinstanser i henhold til liste

Kopi til:

Landbruks- og matdepartementet Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Vedlegg:

Forskrift om satser for tilskudd til frakt av slaktedyr 2025

Høringsinstanser 2024